

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/40/40/98

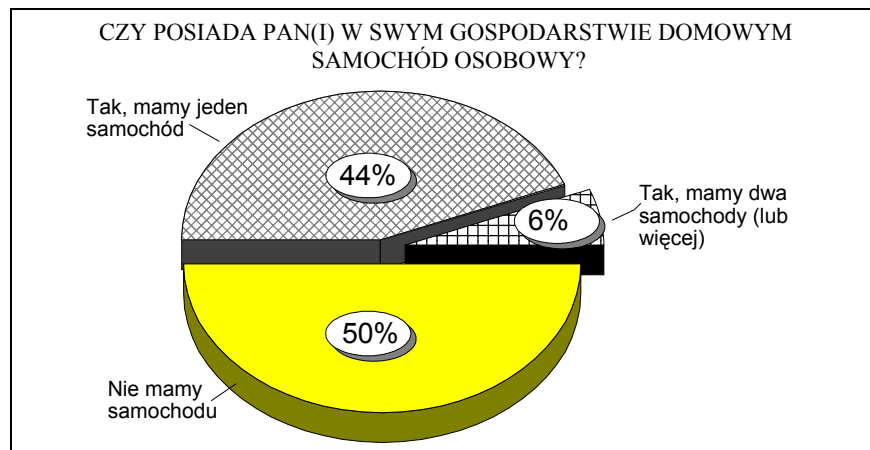
SAMOCZODY OSOBOWE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

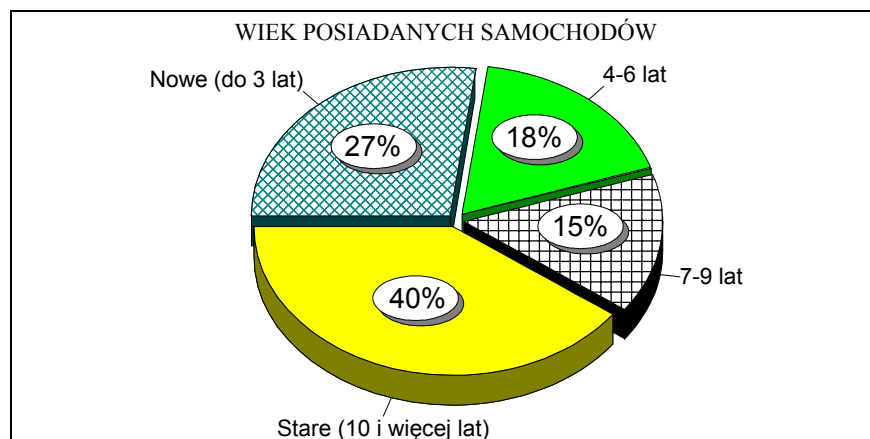
WARSZAWA, MARZEC '98

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Liczba gospodarstw domowych mających samochody osobowe od dwóch lat nie ulega istotnym zmianom. Obecnie posiadanie auta w swoim gospodarstwie deklaruje co drugi respondent, przy czym co siedemnasty ma więcej niż jeden samochód osobowy.

- Najbardziej popularnym samochodem jest nadal fiat 126p (33%), ale w porównaniu z rokiem ubiegłym wyraźny jest spadek jego popularności (o 5 punktów procentowych). Zmalała także liczba fiatów 125p (FSO 1500), Polonez utrzymał swoją pozycję, natomiast więcej jest fiatów Cinquecento. Wzrasta stopniowo liczba samochodów znanych marek zachodnich.
- Wśród posiadanych samochodów nieco więcej jest obecnie aut nowych, mających nie więcej niż trzy lata (wzrost o 3 punkty procentowe), spada natomiast liczba najstarszych samochodów, liczących dziesięć i więcej lat.

W ostatnich latach obserwujemy wzrost sprzedaży samochodów w Polsce. Sprzyja temu wzrost zamożności części społeczeństwa, a także systemy kredytowania i bezcłowe kontyngenty dla aut zagranicznych. Pojawiły się też fabryki i montownie, w których produkuje się lub składa samochody najbardziej znanych marek w świecie. Własny samochód, zwłaszcza renomowanej zachodniej firmy, jest dla wielu osób symbolem zamożności, sukcesu i prestiżu. Jednak liczba gospodarstw domowych posiadających samochód, jak wynika z najnowszego sondażu CBOS¹, wydaje się stabilizować.

Posiadanie samochodu osobowego w swoim gospodarstwie domowym deklaruje połowa ankietowanych, przy tym co siedemnasty - dwóch lub więcej. Od roku '96 dane te niewiele się zmieniły, różnice mieszczą się w granicach możliwego błędu oszacowania przy stosowanych próbach losowych. Po znacznym wzroście liczby samochodów w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych, obecnie ich użytkownicy raczej wymieniają stare pojazdy na nowe.

Tabela 1 w procentach

Gospodarstwa domowe:	Wskazania respondentów według terminów badań				
	V '92	I '94	I '96	II '97	II '98
- posiadające jeden samochód	37	41	43	47	44
- posiadające więcej niż jeden samochód	-	5	5	4	6
- nie mające samochodu	63	54	52	49	50
Liczba osób ogółem	N=1191	N=1172	N=1177	N=1713	N=1167

Odsetek posiadanych samochodów wyraźnie wzrasta wraz z poziomem wykształcenia badanych - od 31% wśród osób z wykształceniem podstawowym do 76% - z wykształceniem wyższym. Posiadanie samochodu jest też silnie powiązane z oceną własnych warunków

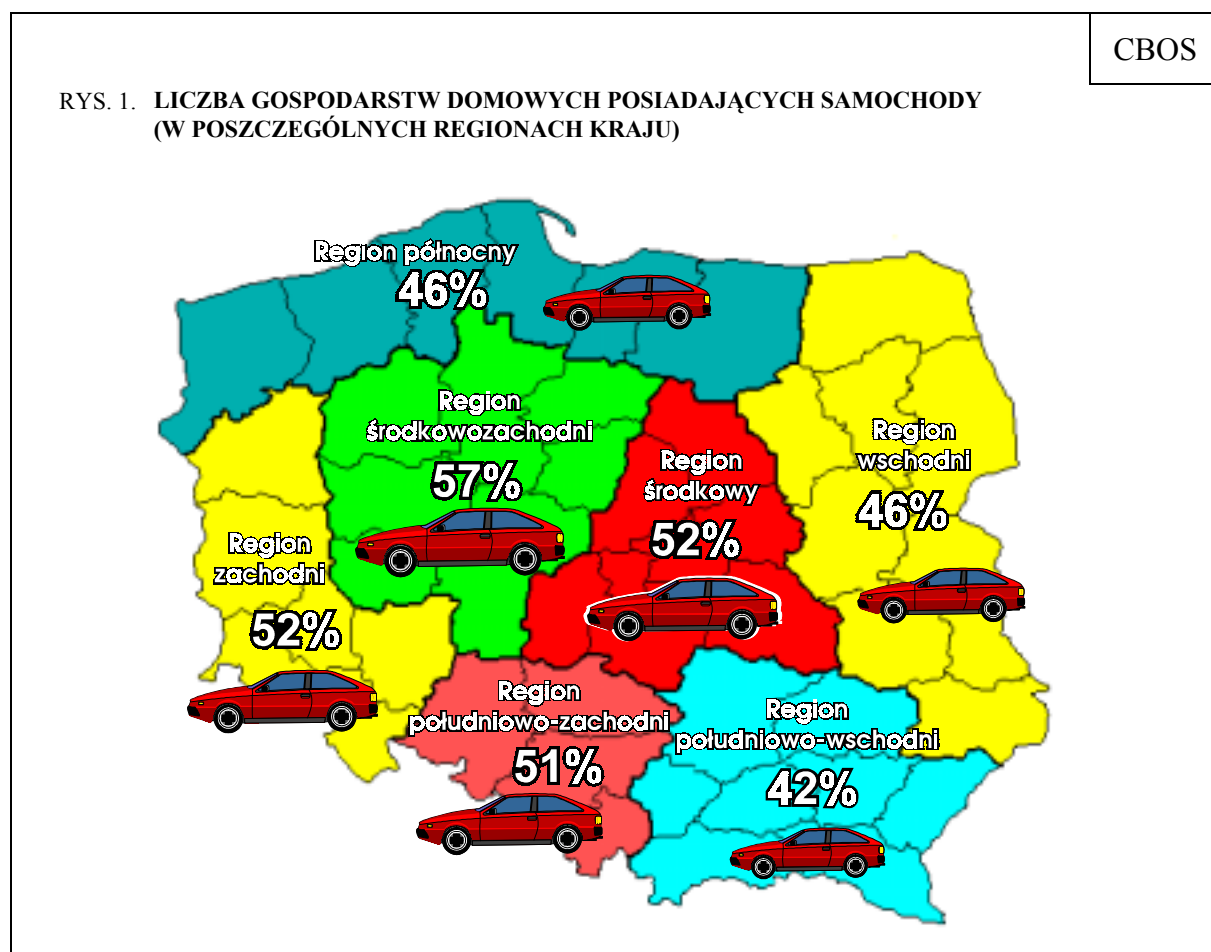
---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (93), 19-24 lutego '98, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności Polski (N=1167).

materialnych, natomiast znacznie słabiej z deklarowaną wysokością dochodów na osobę (zob. tabele aneksowe). Podobne zróżnicowanie występuje, jeśli weźmiemy pod uwagę posiadanie więcej niż jednego samochodu.

Najwyższe odsetki posiadaczy aut spotykamy wśród przedstawicieli prywatnych przedsiębiorców (78%) oraz kadry kierowniczej i inteligencji (74%), najniższe - wśród robotników niewykwalifikowanych (42%) oraz biernych zawodowo: emerytów (35%) i rencistów (36%). Więcej niż jeden samochód występuje także najczęściej w gospodarstwach domowych prywatnych przedsiębiorców i - znacznie rzadziej - przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji, uczniów i studentów oraz, co zaskakujące, robotników niewykwalifikowanych (są oni mieszkańcami wsi).

Najbardziej zmotoryzowanym regionem kraju jest region środkowozachodni, najmniej zaś - wschodni i południowo-wschodni.

Nie jest możliwe dokładne określenie procentowego udziału poszczególnych marek samochodów ze względu na małą liczebność próby, jednak zestawienie w tabeli 2, pozwala zorientować się, które z nich występują najczęściej wśród posiadanych samochodów oraz z jakimi kierunkami zmian mamy do czynienia w ostatnich latach.

Najbardziej popularnym samochodem jest wciąż mały fiat (126p), jednak w porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowujemy spadek jego popularności. Zauważalny jest też spadek w odniesieniu do FSO: 125p czy FSO 1500, oraz różnych marek samochodów z byłych krajów socjalistycznych, z wyjątkiem Škody. Natomiast Polonez utrzymuje swoją pozycję.

Wzrosła liczba posiadanych Cinquecento oraz - nieco mniej - samochodów marki Renault. Wydaje się też, że swój udział wśród polskich nabywców zwiększają Opel i Volkswagen, Ford zaś ma od kilku lat stabilną pozycję. Pojawiły się też lub stały się bardziej popularne marki dawniej nieobecne lub występujące rzadko - przede wszystkim samochody koncernu Daewoo, ale także inne: Audi, Citroën, Mazda, Mercedes czy Toyota. Ogólnie można powiedzieć, że wzrasta liczba samochodów renomowanych marek zachodnich i nowszych marek samochodów produkowanych lub montowanych w kraju.

Tabela 2

w procentach

Popularne marki wśród ogółu posiadanych samochodów	Wskazania respondentów według terminów badań			
	I '94	I '96	II '97	II '98
Fiat, 126p, 126 bis	37	39	38	33
Polonez	14	14	12	12
Fiat, 125p (FSO 1500)	14	11	10	6
Fiat, Cinquecento	1	2	3	6
Opel	5	4	5	6
Volkswagen	3	4	5	6
Fiat - inne modele	2	4	4	5
Škoda	9	4	4	5
Ford	4	4	4	4
Renault	1	2	2	4
Samochody z byłych krajów socjalistycznych (Łada, Zastava, Dacia, Tavria i inne)	9	6	8	4
Audi	1	b.d.	2	2
Citroën	0	b.d.	b.d.	2
Daewoo (FSO): Tico, Nexia i inne	0	b.d.	0	2
Mazda	0	b.d.	0	2
Mercedes	1	b.d.	2	2
Toyota	1	b.d.	1	2

Uwaga: w tabeli uwzględniono tylko marki, które wskazało więcej niż 1% respondentów.

Mimo że Polacy nadal jeżdżą najczęściej starymi samochodami, to jednak w ostatnich latach obserwujemy wzrost liczby nowych samochodów, mających nie więcej niż trzy lata, i spadek liczby tych, które mają dziesięć lat i więcej

Tabela 3

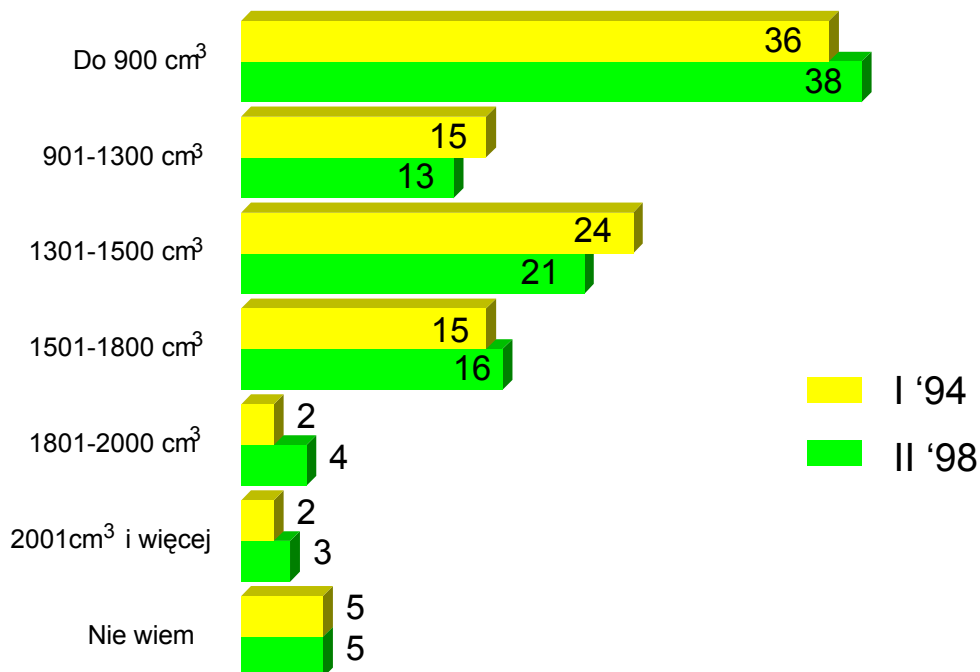
w procentach

Wiek posiadanych samochodów	Wskazania respondentów według terminów badań		
	I '94	II '97	II '98
Stare (10 i więcej lat)	45	43	40
7-9 lat	17	15	15
4-6 lat	17	18	18
Nowe (do 3 lat)	21	24	27

Nowe samochody mają najczęściej ankietowani z wyższym wykształceniem, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracowników umysłowych niższego szczebla, badani o wysokich dochodach na osobę i dobrych warunkach materialnych, mieszkańcy największych miast (zob. tabele aneksowe). Samochody najstarsze występują najczęściej w gospodarstwach domowych mieszkańców wsi, badanych z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym, robotników niewykwalifikowanych, rencistów, osób o najniższych dochodach. Najstarsze samochody są też częściej w posiadaniu respondentów młodych (w wieku do 34 lat) niż w średnim wieku czy starszych.

Wśród posiadanych samochodów dominują auta małe, o pojemności skokowej silnika nie przekraczającej 900 cm³. Kategoria aut klasy średniej, popularna na Zachodzie, o pojemności silnika do 1300 cm³, jest mniej rozpowszechniona niż samochody o nieco większej pojemności (1500 cm³), co jest wynikiem tego, że taką pojemność silnika mają najbardziej popularne dotąd średniej klasy samochody produkcji rodzimej (Polonez, 125p), a także niektóre auta nowe, wchodzące na rynek. Samochody o dużej pojemności silnika, drogie, stanowią niewielką część ogółu naszych samochodów.

RYS. 2. ODSETKI POSIADANYCH SAMOCHODÓW WEDŁUG POJEMNOŚCI SILNIKA

★

★

★

Podsumowując można powiedzieć, że po okresie dynamicznego wzrostu, liczba gospodarstw domowych posiadających samochód wydaje się stabilizować. Odnotowujemy jednak spadek odsetka starych samochodów i przyrost nowych. Poszerza się też udział znanych marek samochodów zachodnich i nowszych marek samochodów montowanych lub produkowanych w kraju przez zagraniczne koncerny. Nadal jednak najbardziej popularny jest „maluch” (fiat 126p) i Polonez. Nowe samochody, lepsze i droższe, kupują najczęściej badani z wyższym wykształceniem, o wysokich dochodach na osobę, zajmujący wysoką pozycję w strukturze społeczno-zawodowej, co podkreśla rosnące zróżnicowanie naszego społeczeństwa.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy posiada Pan(i) (posiadają Państwo) w swym gospodarstwie domowym samochód osobowy/samochody osobowe?
1 - Tak, mam(y) jeden; 2 - Tak, mam(y) dwa lub więcej;
3 - Nie mam(y)

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	44	6	50	1165
Płeć				
Mężczyźni	46	6	48	551
Kobiety	43	5	52	615
Wiek				
do 24 lat	33	11	56	162
25-34	52	6	42	207
35-44	55	6	39	250
45-54	51	4	45	213
55-64	38	4	57	144
65 lat i więcej	29	3	69	189
Miejsce zamieszkania				
Wieś	43	7	50	432
Miasto do 20 tys.	47	4	49	154
od 21 do 100 tys.	49	3	48	224
101-500 tys.	41	8	51	210
501 tys. i więcej mieszk.	42	4	54	145
Region				
Północny	42	4	53	146
Zachodni	49	3	47	122
Środkowozachodni	51	6	43	185
Środkowy	47	9	48	199
Wschodni	37	5	54	124
Południowo-wschodni	37	9	58	189
Południowo-zachodni	44	7	49	201
Wykształcenie				
Podstawowe	29	2	68	373
Zasadnicze zawodowe	48	6	47	299
Średnie	51	8	42	396
Wyższe	66	10	23	95
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	63	11	27	71
Prac.umysł.niż.szczebła	57	6	37	122
Pracownicy fiz.- umysł.	63	2	35	72
Robotnicy wykwalifikowani	49	3	48	120
Robotnicy niewykwalifik.	27	15	58	73
Rolnicy	63	1	36	55
Prywatni przedsiębiorcy	57	21	22	45
Bierni zawodowo				
Renciści	34	2	64	145
Emeryci	31	4	64	196
Uczniowie i studenci	34	10	56	75
Bezrobotni	34	1	64	104
Gospodynie domowe i inni	51	5	44	86
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	54	9	36	127
Sektor państwowy	48	6	47	108
Sektor prywatny	55	8	37	281
Spółdzielczość	66	0	34	16
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	38	7	55	228
201 - 325	48	1	51	177
326 - 449	37	4	59	187
450 - 599	46	5	49	158
Powyżej 599 zł	45	9	45	228
Ocena własnych war. mater.				
Złe	31	3	67	327
Średnie	47	4	48	540
Dobre	54	11	35	298
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	39	7	54	68
Raz w tygodniu	46	5	49	583
Kilka razy w miesiącu	45	5	50	169
Kilka razy w roku	47	8	45	236
W ogóle nie uczestniczy	32	5	63	108
Poglądy polityczne				
Lewica	49	5	46	241
Centrum	47	6	47	334
Prawica	43	8	49	355
Trudno powiedzieć	37	2	61	231

Tabela 2. Samochody osobowe w gospodarstwach domowych - według wieku (%)

	Stare (10 i więcej lat)	7-9 lat	4-6 lat	Nowe (do 3 lat)	Liczba osób
Ogółem	43	17	20	31	581
Płeć					
Mężczyźni	43	17	21	31	287
Kobiety	43	18	19	31	294
Wiek					
do 24 lat	58	24	25	18	71
25-34	55	18	15	22	121
35-44	36	20	17	36	153
45-54	29	16	27	36	117
55-64	43	11	14	43	61
65 lat i więcej	42	10	27	29	59
Miejsce zamieszkania					
Wieś	57	14	20	24	218
Miasto do 20 tys.	30	24	23	30	79
od 21 do 100 tys.	34	18	20	33	116
101-500 tys.	46	12	23	35	102
501 tys. i więcej mieszk.	23	25	16	45	66
Region					
Północny	48	22	14	26	68
Zachodni	54	16	15	20	64
Środkowozachodni	38	14	22	36	106
Środkowy	31	13	23	43	104
Wschodni	55	16	21	27	57
Południowo-wschodni	38	28	20	26	80
Południowo-zachodni	46	15	24	30	102
Wykształcenie					
Podstawowe	54	13	19	22	118
Zasadnicze zawodowe	62	13	15	21	159
Średnie	32	19	25	37	231
Wyższe	20	29	18	46	73
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	26	24	13	51	52
Prac. umysł. niż. szczebla	25	15	21	49	77
Pracownicy fiz.- umysł.	41	21	15	27	47
Robotnicy wykwalifikowani	46	20	12	28	63
Robotnicy niewykwalifik.	81	17	25	13	31
Rolnicy	43	8	32	19	36
Prywatni przedsiębiorcy	40	22	42	24	35
Bierni zawodowo					
Renciści	52	8	20	25	52
Emeryci	46	13	23	30	70
Uczniowie i studenci	47	23	25	28	34
Bezrobotni	43	29	14	21	37
Gospodynie domowe i inni	48	16	14	31	48
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	36	24	16	38	81
Sektor państwowy	23	11	14	62	58
Sektor prywatny	44	22	22	24	176
Spółdzielczość	63	0	26	11	11
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	64	16	21	15	102
201 - 325	45	20	12	27	87
326 - 449	51	15	18	25	77
450 - 599	35	12	22	41	80
Powyżej 599 zł	26	23	24	44	124
Ocena własnych war. mater.					
Złe	53	13	17	25	109
Średnie	50	18	18	23	278
Dobre	27	19	26	46	194
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	50	17	13	35	32
Raz w tygodniu	41	19	21	29	296
Kilka razy w miesiącu	45	16	19	29	85
Kilka razy w roku	43	16	21	35	129
W ogóle nie uczestniczy	45	9	23	37	41
Poglądy polityczne					
Lewica	37	11	20	43	129
Centrum	42	25	20	25	179
Prawica	44	19	21	32	181
Trudno powiedzieć	50	9	21	24	91